

Møte i Bibliografisk gruppe

Sted: BIBSYS, Teknobyen, 4. etg., store møterom
Møtedato: 2006-10-03
Møtetid: 10.00 – 16.00
Til: Tove Aursøy, Frank B. Haugen, Gøril Hesstvedt og Elin Stangeland

Sak 2006/03 : Mono/peri

Sak oversendt fra katvakt angående vurdering av publikasjon som periodika eller monografi.

[Saksdokument](#)

Sak 2006/04 : Bruk av 500 noten 'Fra 2002 utgitt kun online'

Sak oversendt fra katvakt. Uenighet angående 500 note når et trykt tidsskrift opphører og fortsetter i elektronisk utgave.

Bibliografisk gruppe bes vurdere om det trengs endringer i regelverket og eventuelt utarbeide ny tekst.

[Saksdokument](#)

Sak 2006/05 : Bruk av 776 for monografier

BIBSYS ber Bibliografisk gruppe vurdere bruken av 776 på monografier, og formulere ny tekst i håndboka hvis gruppa mener det er behov for det.

[Saksdokument](#)

Sak 2006/06: 1.1F Ansvarsangivelse og 245 \$c i BIBSYS-MARC

Tidligere sak i Referansegruppa (Se punkt 8 i Vedlegg 1 (sak 04.05). Referatet er tilgjengelig fra BIBSYS Nettsider - For BIBSYS-bibliotek - Om BIBSYS - Referansegruppemøtearkiv).

BIBSYS ber Bibliografisk gruppe vurdere om det trengs endringer i teksten i håndboka på grunnlag av diskusjonen som er referert i saksdokumentet

[Saksdokument](#)

Sak 2006/07 : Revisjoner foretatt av Den norske Katalogkomiteen

Det må vurderes om og eventuelt hvordan disse endringene skal implementeres i BIBSYS biblioteksystem

1. Bruk av forkortelsespunktum
2. Portugisiske månedsnavn

3. Felt 3 fra kapittel 9 (Felt for ressurstype og –størrelse, 9.3) i Katalogiseringsregler
4. 1.4D4 i katalogiseringsregler
5. Registrering av omfang på nettdokumenter

[Saksdokument](#)

Sak 2006/08 : Autoritetsregisteret for personnavn

Mye av registreringen i autoritetsregisteret er feilaktig og mangelfull.

BIBSYS ber Bibliografisk gruppe om å vurdere forslagene fra katalogmatrisen ved UBiT vedrørende autoritetsregisteret for personnavn.

[Saksdokument](#)

Sak 2006/09 : Bøker med flere utgivelsessteder, forlag og ISBN

Notat fra katalogmatrisen ved UBiT angående riktig bruk av regelverket for bøker med flere utgivelsesteder, forlag og ISBN

BIBSYS ber Bibliografisk gruppe om å vurdere behov for regelendringer

[Saksdokument](#)

Sak 2006/10 : Registrering av ISBN for vedlegg på hovedpost

Sak fra UBOs gruppe for akkvisisjon og samlinger

BIBSYS ber Bibliografisk gruppe om å vurdere behov for regelendringer, evt. presisering av tekst i håndboka

[Saksdokument](#)

Sak 2006/11 : Lenker og hvor disse skal peke hen

Skal nettlinke til fulltekstdokumenter peke direkte til ressursen eller til en mellomside som inneholder metadata?

Regelverket sier at lenken skal gå direkte til ressursen, men dette kan i praksis ofte være lite hensiktsmessig eller umulig.

[Saksdokument](#)

Sak 2006/12 : Translitterasjon av russisk / kyrillisk

Sak fra katvakt som er oversendt Bibliografisk gruppe

[Saksdokument](#)

Sak 2006/13: Registrering av supplement på online-tidsskrifter

Skal supplement til e-tidsskrifter registreres som egen post, eller er det tilstrekkelig med note på objektposten til hovedtidsskriftet? Varierende praksis i BIBSYS.

[Saksdokument](#)

Sak 2006/03 Mono/peri

Spørsmål til katvakt:

Subject: [Katvakt] Status - mono/peri

Date: 02 May 2006 08:07:00 +0100

To: "katvakt@bibsys.no"

Hei!

En liten sak for katvakt?

Det gjelder følgende publikasjoner som jeg mener kan/bør tas periodisk:

Status : studentenes landsforbunds studiestartsavis 2002

objid.:023012315

Status : Studentenes landsforbunds semesterstartsavis 2004

objid.:042144418

Status : Studentenes landsforbunds semesteravis 2005 objid.:05091247x

Status : Studentenes landsforbunds semesteravis 2005 objid.:051895471

Under Bilag D i katalogiseringsreglene finnes en definisjon på periodikum hvor det står følgende:
"En løpende ressurs som utgis i deler som følger etter hverandre, - som OFTEST med en nummerering-, og som ikke har noen på forhånd fastsatt avslutning. ... " Dette er tatt fra den nye revisjonen av kap. 12. I den gamle versjonen er ordlyden litt annerledes. Der står det: "... som oftest med numeriske eller kronologiske betegnelser..."

Jeg mener derfor at disse som kommer årlig, selv om undertittel varierer, bør registreres periodisk. Ser det som en fordel å slippe mange enkeltinnførsler. Hvorfor ikke være praktisk hvis reglene gir oss adgang til det? Har vært i kontakt med NB som ikke er enig med meg, og mener at det ikke har vært vanlig ved NB å ta slike periodisk i BIBSYS. Hva sier Katvakt?

Svar fra katvakt:

Hei!

Iflg. Katalogiseringsreglene er "Status" et tidsskrift.

Men det har vært en praksis i Bibsys å katalogisere slike nummerløse hefter som dette som monografier. Dette er blitt gjort fordi det av forskjellige grunner blir sett på som mest praktisk. Som for eksempel i dette tilfelle, blir det vanskelig å skille de enkelte heftene når vi kun har dato for redaksjonen avsluttet å holde oss til, i andre tilfeller har man ikke det en gang. Katvakt mener derfor at vi lar disse heftene ligge som monografier, men sender saken videre til det kommende Bibliografiske utvalget som skal erstatte referansegruppen, slik at de kan gjennomgå problematikken og sørge for at det blir presisert i Bibsys-reglene at vi avviker fra katalogiseringsreglene og hvorfor.

Kommentar fra BIBSYS:

Vi mener at denne publikasjonen er nummerert. Nummereringen er årstallet i undertittelen. Det finnes

mange lignende tilfeller i BIBSYS hvor nummereringen er hentet fra undertittelen. Dersom hovedtittelen forandrer seg fra år til år, kan man av praktiske hensyn velge å oppfatte slike som monografier, men her er tittelen den samme. Vi mener derfor at denne publikasjonen bør oppfattes som periodisk.

Sak 2006/04 Bruk av 500 noten 'Fra 2002 utgitt kun online'

Spørsmål til katvakt:

"Der er et tidsskrift (BETA) - ISSN 0801-3322) som fra 2006 kun skal ha online tilgang.

Ingen har notert det i Bibsys. Jeg finner ikke hvor det står den korrekte innførselen å gjøre dette i Bibsys. Finner ingen eksempler på det.

Blir det rett slik: "500 Forsetter som: kun online fra 2006 nr 1 ELLER?"

Svar fra katvakt:

Katvakt ser at både den trykte og elektronisk utgaven av tittelen allerede ligger i Bibsys. Når en trykt utgave opphører skal en note slik du foreslår bare registreres i de tilfeller der ingen Bibsys-bibliotek har den elektroniske fortsettelsen.

Proseduren er beskrevet i "Elektroniske ressurser : retningslinjer og regelverk", kap. "Løpende ressurser", underkap. "Trykt utgave opphører, fortsetter online":

Trykt utgave opphører, fortsetter online

En trykt utgave av et periodikum kan fortsette i elektronisk form. Fortsettelsen kan være som periodikum eller som integrerende ressurs.

Det ville vært naturlig å lage 780/785 i slike tilfeller. Vi foretrekker allikevel at det lages 776-lenke. Da vil vi få noten "Finnes også som...". Selv om denne teksten er feil i registreringsøyeblikket, vil vi at denne skal brukes fordi:

- *det viser seg (av erfaring) at i svært mange tilfeller vil trykte nr i ettertid bli digitalisert og lagt ut i elektronisk form*
- *dette medfører at 780/785 i alle disse tilfellene blir misvisende og at lenken da må endres til 776. Dette blir i praksis ikke gjort.*
- *776-løsningen sikrer relasjonen mellom aktuelle poster uten at vi trenger å gjøre den endringen som er beskrevet i punktet ovenfor.*

Hvis en trykt utgave opphører og ingen BIBSYS-bibliotek har den elektroniske fortsettelsen, registrerer vi en note på den trykte:

500 \$a Fra 2005 utgitt kun online.

Tilbakemelding fra spøreren:

Henviser til min mail til katvakt og svar fra katvakt.

Mitt spørsmål om der ikke skulle være en note i Bibsys når vi har fått beskjed om at et tidsskrift opphører som papirutg.

- og kun kommer online.

Katvakts svar var klart, men svaret fant jeg veldig ulogisk. I

retningslinjer står det:

"- Der skal ikke være note ,dersom ingen i Bibsys har den elektroniske forsettelsen"

Har hatt en tlf. samtale med NN, og han ba meg sende en

mail igjen til katvakt og forklare at jeg synes det ble feil og ulogisk.

Elektroniske ressurser - katalogisering , er nytt ,og vi skal jo følge reglene, men det er greit om vi synes reglene er logiske og forståelige også.

- NN var enig med meg /oss i at dette ikke var logisk.

Eksempel : Beta - issn: 0107 opphører som trykt utgaver fra 2006, forsetter kun online (via IDUNN)

-Da synes jeg det ville være rett om følgende note ble påført på den trykte posten:

500 \$a Fra 2006 kun online

Og visa versa på E-posten, slik:

Beta (online) Beta : tidsskrift for bedriftsøkonomi
[elektronisk ressurs].

Trykt : Oslo : Universitetsforlaget.

2 nr pr år.

Finnes også som: Beta (trykt utg.).

Opphørt som trykt utg. fra 2006

Dere får ta dette opp med Bibsys, da dette jo blir mer og mer aktuelt.

Katvaktdiskusjon:

Jeg snakket med NN på telefon i formiddag. Og jeg gir henne rett. Jeg skjønner heller ikke hvorfor i tilfelle en trykt utgave opphører, det bare skal være note, hvis ingen BIBSYS-bibliotek har den elektroniske fortsettelsen. Det må være minst like viktig å vite, når den trykte utgave opphører, når Bibsys-bibliotek har den elektroniske fortsettelsen. Selv om det er 776-lenke mellom de to utgavene, får man ikke noe informasjon om når den trykte utgave opphører.

Jeg synes den beste (mest brukervennlige) løsningen er den som NN foreslo, nemlig

550 \$a Opphørt med: 19(2005)

550 \$a Fra 2006 utgitt kun online

Svar fra BIBSYS:

Grunnen til at 500 noten skal registreres kun hvis ingen Bibsys bibliotek har den elektroniske fortsettelsen, har med 776 lenkinga å gjøre. Det har vært en diskusjon om bruken av 776 vs 780/785, og det ble altså 776 som ble valgt (av grunner som er forklart i håndboka, http://www.bibsys.no/handbok/elressurser/elressurser-10.htm#P313_37826).

Når et trykt tidsskrift fortsetter som online, skal det være en 776 lenking mellom postene. Det er da blitt vurdert slik at en 500 note med

"Fra 2006 kun utgitt online" vil bli en motsetning til "Finnes også som.. (online)". 500 noten på den trykte posten ble tillatt fordi man ikke kan bruke lenkefeltene med automatisk generering av noter når bare den ene materialtypen finnes i Bibsys.

Løsningen er ikke optimal, og jeg noterer meg problemstillingen og diskusjonen og vil oversende det til det nye bibliografiske utvalget, når de er 'oppe og går'.

Sak 2006/05 Bruken av 776 for monografier

Bruken av marcfelt 776 for monografier bør utredes, og teksten i håndbøkene må muligens omskrives. 776 er omtalt både i BIBSYS MARC og i håndboka for Elektroniske ressurser:

BIBSYS MARC:

776 (R) ANDRE MATERIALVARIANTER

Feltet brukes til å lage lenke til andre materialvarianter av dokumentet som katalogiseres.

Innledende tekst 'Finnes også som: ...' genereres av systemet når feltet skrives ut som note.

Feltet brukes for periodika. Det er også tillatt å bruke 776 for monografier, men det er ikke obligatorisk, og feltet brukes ikke hvis det finnes mange poster i BIBSYS for den trykte versjonen, for eksempel for elektroniske utgaver av enkelte romaner.

Elektroniske ressurser: retningslinjer og regelverk:

Lenker mellom materialvarianter (776-lenker)

Hvis du registrerer en elektronisk ressurs, og det samme dokumentet (i samme utgave) finnes også i trykt form, skal det være lenke mellom det elektroniske og det trykte. Riktig MARC-felt er 776 for registrering av denne typen lenker. Lenking mellom materialvarianter bruker vi fortrinnsvis på løpende ressurser og for monografier som lite sannsynlig vil foreligge i flere utgaver. For monografier som har lett for å "blomstre", det vil si som kommer i mange opptrykk, utgaver, med og uten serieangivelse, osv., er det litt problematisk å lage 776-lenker fordi det blir nokså arbeidskrevende å registrere alle disse lenkene. Dessuten vil det fort oppstå tvil om hvilke versjoner av det trykte verket det vil være korrekt å lenke til den/de elektroniske.

Reglene synes uklare om når det skal lenkes med 776, og teksten i håndboka kan oppfattes litt uklare. I følge OCLC's praksis er det bare reproduksjoner som skal lenkes, og da bare til den trykte versjonen som den er en reproduksjon av. Bør BIBSYS følge OCLC's praksis og presisere tekstene i håndboka deretter?

Sak 2006/06 1.1F Ansvarsangivelse og 245 \$c i BIBSYS-MARC

Spørsmål til BIBSYS brukerstøtte

Dette er en sak jeg sendte til Katvakt i januar 2005. Katvakt viderefremidla den til Referansegruppe for samlinger, hvor den endte opp som referatsak under sak 04.05, punkt 8 i vedlegg 1 (Bibsys-møtet våren 2005). Referatsaken lød på at et vedtak om endring av teksten i Bibsys-marc under 245 \$c.

Saken gjaldt 1.1F4 og 1.1F5 (samla ansvarsangivelse) og det jeg mente var en gal praktisering av disse paragraferne hos oss.

Dette er grunnene til at jeg tar dette opp nå:

-problemet ble ikke tilstrekkelig belyst under gjennomgåelsen av referatet fra brukermøtet i katalogmøtet 21.9 i fjor (sak 37/2005) -Bibsys har ikke fulgt opp Bibsys-møtets eget vedtak (den vedtatte tekstendringa er ikke iverksatt!) -sist, og ikke minst det faktum at jeg gjennom korrekturlesinga ser at 1.1F fremdeles praktiseres feil når det gjelder samla ansvarsangivelse.

Se Bibsys-marc under 245 \$c, teksten som begynner slik: "Vi katalogiserer etter 1.1F5 ..."

- *Vi katalogiserer etter 1.1F5 og 21.30 (dvs. at ved flere enn tre ansvarshavende med samme funksjon skal bare den første nevnes i 245 \$c). Ved behov kan øvrige ansvarshavende (men ikke veiledere til studentoppgaver), nevnes i 500-note. Disse lages det da bi-innførsel på (i 700). F.eks.:*

500 \$a Øvrige medarbeidere: ...

500 \$a Blant medarbeiderne er: ...

500 \$a Øvrige forfattere: ...

500 \$a Øvrige redaktører: ...

Se punkt 8 i Vedlegg 1 (sak 04.05):

Vedlegg 1 (Sak 04:05 Referatsaker)

8. 1.1F4 samlet ansvarsangivelse (sak fra Katvakt – tatt via e-post).

BIBSYS referansegruppe for samlinger har vedtatt følgende endring til teksten under MARC-felt 245 \$c i BIBSYS-MARC siden vi ikke har noe avvik til 1.1F4:

"Mellom forskjellige ansvarsangivelser innen delfeltet brukes mellomrom semikolon mellomrom."

endres til:

" Mellom forskjellige ansvarsangivelser innen delfeltet brukes mellomrom semikolon mellomrom, med mindre det er snakk om en samlet ansvarsopplysning jfr. 1.1F4"

Svar fra BIBSYS brukerstøtte:

Hei

Oppdatering av Vedtak og avvik har hele tiden vært basert på møtoreferatene. Denne saken du henviser til står ikke i referatet. Det er mulig det er en glipp. Den burde stått for å dokumentere vedtak som er fattet pr epost.

Kan du gi oss tilbakemelding på hva folk misforstår og hva som egentlig er vanskelig? Eksemplet du viser til ville ikke blitt mer korrekt om formuleringen i BIBSYS-MARC hadde vært endret til det som står i sakspapiret fra vårmøtet i fjor.

--

Vennlig hilsen BIBSYS brukerstøtte

Tilbakemelding fra spørrer:

Hei selv

Nei, saken er referert i Vedlegg 1, referatsaker, og ikke i selve referatet.

Det synes som om mange tror at teksten i Bibsys-marc under 245 \$c ("Vi katalogiserer etter 1.1F5 og 21.30 ...") betyr at vi ikke skal anvende 1.1F4 når det er nødvendig. Personlig syns jeg det er lite profesjonelt å innlede en hjelpetekst slik - vi katalogiserer jo etter alle paragrafer som vi ikke har modifisert ved bibsysavvik/vedtak. Men det er altså en realitet at mange tolker innførselen i Bibsys-marc slik. Jeg hadde foretrukket at man omformulerte akkurat den teksten som skaper forvirringer, og ikke bare la til en ny tekst som skulle få folk til å forstå at også 1.1F4 skal anvendes når det trengs. Men det er det altså Referansegruppen for samlinger har bestemt seg for.

Sak 2006/07 Revisjoner foretatt av Den Norske katalogkomite

Den Norske katalogkomité (DNK) har vedtatt noen endringer i det norske regelverket Katalogiseringsregler i løpet av 2005 og 2006. Det bør vurderes om og evt. hvordan disse endringene skal implementeres i BIBSYS biblioteksystem.

Forslag:

Prinsippielt bør BIBSYS følge opp og implementere endringer i det offisielle norske regelverket fortløpende. Likevel bør enhver endring av regelverk saksbehandles av BIBSYS Bibliografisk gruppe (eller en annen egnet gruppe) for å sikre at endringene gjenspeiles i BIBSYS-hjelpemidler. Det kan også være tilfeller der en slik endring ikke er aktuell i BIBSYS av systemtekniske årsaker.

Aktuelle endringer som er foretatt av DNK i 2005 og 2006:

1. Bruk av forkortelsespunktum

I følge Katalogiseringsregler (Innledning til den norske utgaven) følges anbefalinger av fagnemnda i Norsk språkråd når det gjelder bruk av **forkortelsespunktum**. Siden den norske versjonen av Katalogiseringsregler ble utformet har rettskrivningsreglene blitt endret på dette området.

Katalogkomitéen anbefaler at forkortelsespunktum brukes i henhold til de til enhver tid gjeldende rettskrivningsregler. Bruk av forkortelsespunktum får ingen konsekvenser for søking eller fortolkning av den bibliografiske beskrivelsen.

I henhold til endringer i reglene for bruk av forkortelsespunktum av 1998 skal nå følgende forkortelser skrives med punktum: ca., diam., jr., nr., pr., sr.

Forkortelser for målenheter og tid er unntak og skal ikke ha punktum: mm (millimeter), cm (centimeter), min (minutter), s (sekunder).

Forkortelsen f.Kr. og andre tilsvarende skal etter gjeldende rettskrivningsregler ikke skrives med mellomrom.

Forslag til vedtak: *BIBSYS implementerer de endringer som er foretatt i Katalogiseringsregler m.h.t gjengivelse av forkortelsespunktum. BIBSYS-hjelpemidlene gjennomgås med tanke på å fjerne vedtak og avvik som ikke er i tråd med disse endringene. Ny tekst formuleres ved behov.*

2. Portugisiske månedsnavn

Katalogiseringsregler (A.43E, B.15) rettes ifølge nasjonal rettskrivning når det gjelder portugisiske månedsnavn. Disse skal skrives med stor forbokstav.

Forslag til vedtak: *BIBSYS innfører bruk av stor bokstav for portugisiske månedsnavn. BIBSYS-hjelpemidlene gjennomgås med tanke på å fjerne vedtak og avvik som ikke er i tråd med denne endringen og evt. ny tekst formuleres.*

3. Felt 3 fra kapittel 9 (Felt for ressurstype og –størrelse, 9.3) i Katalogiseringsregler

I henhold til endringer i AACR 2 utgår felt 3 fra kapittel 9 (Felt for ressurstype og -størrelse, 9.3) i Katalogiseringsregler : reviderte regler for Elektroniske ressurser (kapittel 9) og Løpende ressurser (kapittel 12).

Forslag til vedtak: *Felt 3 for kapittel 9 (Felt for ressurstype og – størrelse paragraf 9.3) brukes ikke i BIBSYS. BIBSYS-hjelpemidlene gjennomgås med tanke på å fjerne vedtak og avvik som ikke er i tråd med denne endringen og evt. ny tekst formuleres.*

4. 1.4D4 i katalogiseringsregler

I henhold til endringer i AACR2 utgår paragraf 1.4D4. Paragrafen omhandler forkortelse av forleggers, distributørs etc. navn når de forekommer i gjenkjennelig form i tittel- og ansvarsfeltet. I tillegg gir paragrafen anvisning om å forkorte personlig forlegger til initialer og etternavn. Det er blitt mer vanlig i biblioteksystemer å indeksere forlaget, og det ansees som lite heldig for søking med forkortelser som "Museet" o.l. Paragraf 1.4D2 gjelder fortsatt, dvs. at forleggerens, distributørens, etc. navn skal oppgis i den korteste formen som kan bli forstått og identifisert internasjonalt. Dette er nå hovedregelen for de tilfellene som ble dekket av 1.4D4, dvs. at de forkortes i mindre grad.

Forslag til vedtak: *Endringen implementeres i BIBSYS. BIBSYS-hjelpemidlene gjennomgås med tanke på å fjerne vedtak og avvik som ikke er i tråd med denne endringen. Det lages ny tekst med eksempler som gir nærmere retningslinjer i fortolkningen av hva som er en forkortet og gjenkjennelig form av forleggers, distributørs, etc. navn etter 1.4D2.*

5. Registrering av omfang på nettdokumenter

Katalogkomitéen har blitt bedt om å vurdere å innføre valgfrihet i registrering av omfang på nettdokumenter. Hovedregelen i AACR2 og Katalogiseringsregler er at for elektroniske dokumenter med fjerntilgang skal ikke omfang registreres. Det er derimot innført en mulighet for å gjøre dette i AACR2, 9.5B3.

Katalogkomitéen går inn for at det også skal bli mulig å registrere omfang for elektroniske dokumenter med fjerntilgang i det norske regelverket. AACR2 9.5B3 og 9.5C3 oversettes til norsk.

Ny tekst til Katalogiseringsregler : reviderte regler for Elektroniske ressurser (kapittel 9) og Løpende ressurser (kapittel 12):

9.5B3. Valgfritt: Om ønskes, angis omfanget til en elektronisk ressurs som er tilgjengelig bare gjennom fjerntilgang. Det brukes en relevant betegnelse som fortrinnsvis tas fra underparagraf .5B i et av kapitlene i del I eller en betegnelse som er i vanlig bruk. Se også 9.5C3.

- 1 fotografi
- 6 fjernanalysebilder
- 1 lydfil
- Nettsted
- 1 elektronisk tekst

9.5C3. Ved registrering av omfanget til en elektronisk ressurs som er tilgjengelig bare gjennom fjerntilgang, angis andre detaljer om ressursen (f.eks. filtyper) hvis de er lett tilgjengelige og anses å være viktige.

1 fotografi : digital, TIFF-fil
69 s. : digital, PDF-fil
3 lydfiler : digital, mp3-fil
1 elektronisk tekst : HTML-fil

Kan ikke slike karakteristika gis kortfattet, registreres de i note (se 9.7B10).

Forslag til vedtak: *Endringen implementeres i BIBSYS. Siden 9.5B3 i Katalogiseringsregler er en valgfri regel, er det ikke obligatorisk å registrere omfang for ressurser med fjerntilgang. BIBSYS-hjelpemidlene gjennomgås med tanke på å fjerne eller revidere vedtak og avvik som angår innføringen av 9.5B3 og 9.5C3. Det lages evt. nærmere retningslinjer for i hvilke tilfeller det kan være formålstjenlig å registrere omfang.*

Sak 2006/8 Autoritetsregisteret for personnavn i BIBSYS

Notat oversendt fra UBiT:

AUTORITETSREGISTRET FOR PERSONER I BIBSYS

Bakgrunnen for dette skrivet er at det nå går med den del unødig tid i arbeidet med registrering av navneautoriteter i BIBSYS fordi en del av den registreringa som er foretatt i autoritetsregistret er feilaktig og mangelfull. Problemet synes å tilta.

De vanligste feil er:

- 1) Flere poster for samme person
- 2) Flere personer registrert på samme post

I det første tilfellet er det vanligst at fornavn og mellomnavn skrives med initialer i en post og fullt ut i en annen. Dette er tilfellet med en ikke ubetydelig del av postene i registret.

I det andre tilfellet skjer det lett at posten blir stående og 'vokse': Den blir etter hvert brukt til flere innførsler og kanskje også til flere enn to personer. Til slutt blir arbeidet med å dele den opp så stort at vanlige katalogisatorer ikke tar seg tid til det. I den grad slike poster blir stående sitter vi igjen med et navneform-register i stedet for et personregister.

Hva kan gjøres?

Vi tror at det er nødvendig å se både på dagens registreringspraksis og på regelverket for å kunne bedre situasjonen.

I dag er regelverket slik at autoriteten i utgangspunktet bare skal inneholde den navneforma man finner i hovedkilden for dokumentet eller den navneforma som personen er kjent under. Eneste unntak er behovet for å skille mellom identiske navneformer. Eventuelle tilleggsopplysninger må legges i note på autoritetsposten.

Det er vel liten tvil om at manglende opplysninger lett fører til merarbeid for oss som registrerer. Ett eksempel: Dersom jeg skal registrere navneformen 'Trond Jensen', finner jeg kanskje navnet "T. Jensen" i autoritetsregistret. Jeg må da finne ut om disse to kan være samme person. Dersom autoritetsposten også hadde inneholdt en fullstendig navneform, f. eks. "Terje Jensen", hadde dette vært unødvendig.

I dag unnlater som regel katalogisator å registrere slike tilleggsopplysninger sjøl om disse er lett tilgjengelige der og da (for eksempel ved kopiering av brønnposter). Vi mener at denne praksisen bør endres slik at tilleggsopplysninger om navneformer og årstall blir tatt vare på. Vi tror dette ville lette registreringsarbeidet og bidra til at det blei færre feil i autoritetsregistret.

Dersom slike tilleggsopplysninger skal registreres er to muligheter: Enten må de registreres som en del av autoriteten (100 \$d og \$q), eller de kan legges i note (\$h eller \$y).

Vi tror at det første alternativet er det som i praksis vil være mest tjenlig (100 \$d og \$q). Det er for det

første der de egentlig 'hører heime'. Ved kopiering av brønnposter vil dessuten opplysningene ligge der allerede, og det vil kreve en ekstra arbeidsoperasjon først å slette disse for deretter å legge dem inn som note. Et anna argument for ei slik løsning er at det er bare de med kat2-brukere kan registrere noter på autoritetsposten.

Dersom en velger å gi fri adgang - eller å anbefale - å legge tilleggsopplysninger om et navn i 100 \$d og \$q i autoritetsregistret, vil dette kreve endringer i BIBSYS sitt regelverk.

Vi tror også at det i tillegg til en slik endring av registreringspraksis er nødvendig å rydde opp i autoritetsregistret. Dette mener vi BIBSYS bør ta ansvaret for. Det er ikke rimelig at vi som katalogiserer skal greie dette ved siden av det vanlige arbeidet.

Forslag:

- 1) I tillegg til den navneforma for personer som katalogiseringsreglene krever tar vi med tilleggsopplysninger om navneformer og årstall når vi skal registrere et navn i autoritetsregistret dersom opplysningene er lett tilgjengelige. Vi legger disse tilleggsopplysningene i 100 \$d og \$q. Ved kopiering av brønnposter beholder vi slike opplysninger.

BIBSYS sørger for at det blir satt i gang et arbeid for å rette opp feil i autoritetsregistret for personnavn.

Sak 2006/09 Bøker med flere utgivelsessteder, forlag og ISBN

Notat oversendt fra UBiT:

BØKER MED FLERE UTGIVELSESTEDER, FORLAG OG ISBN.

Det er et stadig økende antall bøker som blir utgitt av forlag som har kontorer over hele verden, som samarbeider med andre forlag og som har flere forskjellige ISBN.

Det konkrete eksemplet er:

OBJEKTID: 06065614x Status: kat2

Dunkley, Graham

Free trade : myth, reality and alternatives / Graham Dunkley. - London : Zed Books, 2004. - XV, 254 s. : ill. (Global issues in a changing world)

ISBN 1-85649-863-8 (h.), 1-85649-862-x (ib.)

<http://www.loc.gov/catdir/bios/ho1053/2003057622.html> (forfatteromtale)

1 06a039502 - kat 2006-06-06 DRAGVOLL 382.71 Dun

I boken står følgende på utgiverplass:

University Press Ltd., Dhaka som første utgiver, deretter White Lotus, Bangkok, Fernwood Publishing Ltd., Nova Scotia, Books for Change, Bangalore, Sird, Kuala Lumpur, David Philip, Cape Town og Zed Books, London & New York.

På kolofonen er det ramset opp i samme rekkefølge hvor boken er utgitt, og ISBN for følgende steder er tatt med:

ISBN 1-55266-119-9 (h.) (Canada)

ISBN 81-87380-85-3 (h.) (India)

ISBN 983-2535-20-4 (h.) (Malaysia)

ISBN 0-86486-647-x (h.) (Southern Africa)

ISBN 1-85649-862-x (Ib.) (Zed Books)

ISBN 1-85649-863-8 (h.) (Zed Books)

Her er mitt spørsmål hva som er riktig å skrive i feltet 260. I følge reglene for felt 260 skal første sted skrives inn; her: Dhaka : University Press.

I dette tilfellet synes jeg dette blir helt meningsløst.

For det første har jeg fått boken fra England, og for meg er det viktigst å vite at boken er utgitt i London av Zed Books.

For det andre er det ikke oppgitt noe ISBN for første utgiver, bare for de andre.

Mitt spørsmål blir derfor:

Skal man uansett skrive første utgiver/sted i 260 \$a og \$b, kan man velge den man synes er viktigst, ramse opp flere, eller, som min kollega Per Ivar Haug foreslår, gjøre det på følgende måte:

I marcid. 260 skrive første sted og utgiver: Dhaka : University Press.

I 500-note: Blant øvrige utgivere: London : Zed Books.

Trondheim 25 september 2006

Sak 2006/10 Registrering av ISBN for vedlegg på hovedpost

Notat fra UBO:

Registrering av ISBN for vedlegg på hovedpost

Saken har vært drøftet i UBOs lokale BIBSYS-gruppe for samlinger, og vi sender den nå videre til dere i håp om at dere er rette instans for videre oppfølging.

Problemet gjelder registreringspraksis, ikke BIBSYS:

Det ser ut til at en del bibliotek registrerer ISBN som gjelder for et vedlegg, på selve hovedposten for et dokument.

Eks:

<http://ask.bibsys.no/ask/action/show;jsessionid=0000g-UMuyfHAPofmvuu7D3TADZ:116t9p56j?pid=060056703&kid=biblio>
<<http://ask.bibsys.no/ask/action/show;jsessionid=0000g-UMuyfHAPofmvuu7D3TADZ:116t9p56j?pid=060056703&kid=biblio>>
<http://ask.bibsys.no/ask/action/show;jsessionid=0000g-UMuyfHAPofmvuu7D3TADZ:116t9p56j?pid=051126370&kid=biblio>
<<http://ask.bibsys.no/ask/action/show;jsessionid=0000g-UMuyfHAPofmvuu7D3TADZ:116t9p56j?pid=051126370&kid=biblio>>

I det første tilfellet er ISBN for hjelpeheftet registrert, i det andre tilfellet er det ISBN for to separate CD-er.

Vi mener at dette blir helt feil, og svært problematisk blir det når posten danner grunnlag for andre biblioteks bestillinger til bokhandel. Vi har selv erfart å få tilsendt kun en CD fra vår leverandør, når vi i utgangspunktet bestilte en bok. Årsaken var at leverandøren tar utgangspunkt i ISBN når de registrerer bestillingen, og det er ikke sikkert det er så lett for leverandøren å vite akkurat HVILKET ISBN de skal forholde seg til. Spesifikasjonen "Hjelpehf." er kanskje ikke innlysende for en medarbeider i en tysk eller engelsk bokhandel.

Vi håper derfor det et eller annet sted kan nedfelles en regel om at ISBN kun skal registreres på posten for den delen av dokumentet den gjelder, og at hvis en del av et flerbindsverk/kombidokument vurderes som så viktig at ISBN skal registreres, så må det lages egen post for den delen.

Svar fra BIBSYS / Katvakt:

Saken er diskutert i katvakt og internt i BIBSYS, og vi siterer fra katvaks' diskusjon som vi mener er et svar på ditt spørsmål:

Vi har dette vedtaket i BIBSYS:

*KOMBINERTE DOKUMENTER OG IKKE-BOKLIG MATERIALE I FLERE DELER
29/31.05.95
BIBSYS bruker følgende katalogiseringspraksis for kombinerte dokumenter og ikke-boklig materiale i flere deler:*

Materiale med felles emballasje, der det er praktisk å låne ut 'hele pakken' samlet, gis én kataloginnførsel.

Materiale uten felles emballasje, hvor det er åpenbart at delene kan lånes ut hver for seg, bør katalogiseres som flerbindsverk eller som adskilte enheter.

Dersom det er laget én post, må alle ISBN registreres på denne. Her er det viktig at det registreres i 020 \$g hvilken del ISBN tilhører.

Dersom noen har laget egen post på enkeltdelene, må ISBNet følge posten for delen og ikke ligge på hovedposten.

Hvordan man registerer opplysningene ved flerbindsverk-katalogisering er beskrevet i håndboken Lenking av serier og flerbindsverk. Jeg mener at det ikke er behov for ytterligere regler enn det vi har i form av vedtak og håndbok. Problemet er vel heller at man glemmer å bruke hjelpemidlene.

Gi oss beskjed hvis dere fremdeles mener at det trengs avvik fra reglene eller et nytt vedtak. I så fall ber vi om at dere presiserer nøyaktig hva dere ønsker, så vil vi sende saken videre til Bibliografisk gruppe.

Tilbakemelding fra UBO:

Hei og takk for svar.

Vi har nå diskutert saken i UBOs BIBSYS gruppe for akkvisisjon og samlinger og vil gjerne utdype problemstillingen litt:

Vi har ikke problemer med å skille mellom de to typene kombinert materiale, og heller ikke med registrering av opplysninger ved flerbindsverk-katalogisering.

Det vi her snakker om er tilfeller der "kombidokumentet" består av noe som helt klart er et hoveddokument (en bok) med et eller flere vedlegg (en CD eller et hefte f.eks.). Disse er gjerne lagt i en lomme inne i boka. I enkelte tilfeller har disse vedleggene egne ISBN. Dette er med andre ord den typen kombidokument som det må sies å være mest praktisk å låne ut samlet, hvis det i det hele tatt skal kalles kombidokument.

Bakgrunnen for henvendelsen er de problemene vi har opplevd når vi bestiller en bok via EDI, basert på en katalogpost der både bokas og vedleggets ISBN er registrert.

Bestillingene sendes elektronisk fra BIBSYS, til bokhandel, som igjen - i stor grad - videregir bestillingene elektronisk basert på ISBN. Det er ofte lite menneskelig vurdering inne i bildet.

Vi har i slike tilfeller opplevd å motta kun en CD når vi i utgangspunktet mente å ha bestilt en bok. Leverandøren forklarer leveringen med at de forholder seg til ISBN.

BIBSYS er både en katalog og et biblioteksystem, og det som gjøres i en operasjon får i blant u hensiktsmessige konsekvenser for andre operasjoner. I de tilfellene vi her sikter til har katalogiseringspraksis skapt problemer ved bestilling.

Det vi derfor stiller oss kritisk til er utsagnet: "Dersom det er laget én post, må alle ISBN registreres på denne."

Ved den type dokumenter vi her snakker om, pleier vi ved UBO ikke å registrere ISBN. Vi betrakter ikke vedlegget som så vesentlig at vi registrerer opplysninger som kun angår vedlegget i katalogposten som gjelder hoveddokumentet.

Jeg kan ikke finne ut hvor denne regelen: "Dersom det er laget én post, må alle ISBN registreres på denne." er registrert, men vårt forslag er at denne praksis endres for den type dokument det her er snakk om.

Det kan f.eks. stå:

"Dersom det er laget én post, KAN alle ISBN registreres på denne, men det bør utøves varsomhet ved registrering av ISBN for rene vedlegg."

Jeg er usikker på hvilke opplysninger som følger med EDI-bestillingene, men hvis det er slik at 500-felt IKKE medfølger, kunne det være et alternativ å legge ISBN for vedlegg i en note, på samme måte som andre opplysninger som gjelder vedlegg.

Sak 2006/11 Valg av nettlenger ved registrering av e-ressurser

Håndboken sier:

Nettlenke til nettdokument

På poster for *nettressurser* er det bare URI'en som gjelder selve *nettressursen* som kan registreres. Feltet "Ressursinnhold" sier hvilken type ressurs lenken går til. Lovlige verdier i feltet "Ressursinnhold" for poster for nettressurser er: Fulltekst og Database.

Jeg har tidligere diskutert dette med BIBSYS (uten å konkludere), og spørsmålet er hvor en nettlenger til fulltekstdokumenter skal peke. Dvs. direkte til ressursen eller til en mellomside som inneholder metadata. I regelverket sies det at lenken skal gå direkte til ressursen (Håndbok for registrering av nettdokumenter), men i praksis er dette ofte ikke mulig eller ikke hensiktsmessig.

Mitt eksempel er BORA tjenesten ved UB i Bergen. Her legges både doktor og masteroppgaver ut i fulltekst, og disse skal selvfølgelig registreres i bibsys. Hvert dokument får en handle, eller bestandig identifikator (persisten identifier) som peker til metadatasiden for publikasjonen, og ikke pdf utgaven. Når jeg registrerer i bibsys er det denne jeg registrerer nettopp fordi denne er bestandig, selv om jeg da egentlig bryter regelverket. Lenken som går direkte til fullteksten, kan imidlertid tenkes å bli forandret, og er derfor etter min mening mindre fornuftig å registrere.

Eksempel fra BORA:

Tittel: The politics of housing delivery : a comparative study of administrative behaviour in South Africa and Zimbabwe

Forfattere: Chikwanha, Annie Barbara H.

Permanent nettlenger til posten i bora: <http://hdl.handle.net/1956/1141>

Ikke permanent nettlenger til selve dokumentet:

<https://bora.uib.no/bitstream/1956/1141/1/thesis+dec+2005.pdf>

Andre eksempler kan være bøker fra Project Gutenberg etc. www.gutenberg.org

Andre lenker (til informasjon):

Bergen Open Research Archive (BORA): <http://bora.uib.no>

Handle tjenesten (tilsvarende URN): <http://www.handle.net/>

Sak 2006/12 Translitterasjon av russisk / kyrillisk

Sak til Katvakt, videresendt til Bibliografisk gruppe

Bibsys følger ISO-R9/1968, tabell 1 for russisk kyrillisk. Med ett unntak: russisk x,X translittereres ch og ikke h. Dette faktumet får man bare vite dersom man får tilsendt ISO-standarden fra Bibsys i Trondheim. I dét spesifikke eksemplaret står det skrevet sirlig for hånd: x = ch. Altså en indirekte beskjed om at her har Bibsys et avvik i translittereringen for russisk kyrillisk. (Avviket som sådant er ikke å oppdrive fra kilder jeg har tilgang til.)

Mitt eksemplar av ISO-standarden hadde ikke denne sirlige ch-noteringa. I stedet for å ringe eller skrive til Bibsys, vil vel de aller fleste (som har behov for det) i dag laste standarden ned fra nettet. Og da får man ikke med seg dette viktige avviket for russisk kyrillisk.

Bibsys Hjelpemidler til registrering i Bibliotekbasen har denne noteringa om kyrillisk russisk:

ØFor russisk (og andre språk med kyrillisk skrift) brukes: ISO - R9, 2.utg. 1968, med de unntak som er nevnt under "kyrillisk alfabet" i "Vedtak og avvik". (Kontakt BIBSYS brukerstøtte) <mailto:bibdrift@bibsys.no>

Og i Bibsys-vedtak og -avvik fra Katalogiseringsregler henvises det tilbake til Hjelpemidlene nevnt over, med denne noteringa:

ØRussisk (og andre språk med kyrillisk skrift): ISO - R9, 2.utg. 1968, med de unntak som er oppført i 'Hjelpemidler i BIBSYS-registrering', kapitlet 'Transkripsjonstabeller' Dessuten har Bibsys-vedtak og -avvik fra Katalogiseringsregler under avvikoverskrifta Kyrillisk skrift en notering om at i bulgarsk kyrillisk skal tegn 35 (som er x) translittereres som ch, vel og merke i tabell 2 (russisk behandles i tabell 1).

Dette er forvirrende!

Diskusjon:

- Russisk kyrillisk x behandles ikke i noen av kildene vi til daglig bruker
- Henvisningene mellom Vedtak/avvik og Hjelpemidler fanger ikke opp avvik for translitterering av russisk kyrillisk x
- Vedtak/avvik noteringene om bulgarsk kyrillisk x lar sitte igjen det inntrykket at det bare er den bokstaven det er avvik for

Forslag til tekstlig tilføyelse:

I Bibsys-vedtak og -avvik fra Katalogiseringsregler under overskrifta Kyrillisk alfabet tilføyes:

Tabell 1, tegn 22 skal i russisk translittereres som ch

Innførselen i vedtak/avvik blir da slik:

Tabell 1, tegn 22 skal i russisk translittereres som ch

Tabell 2, tegn 35 skal i bulgarsk translittereres som ch

Tabell 2, tegn 41 skal i bulgarsk translittereres som u med bue over (registreres i Bibsys som: #uu)

Legg merke til at jeg bruker termen translitterere (og ikke transkribere). Dette fordi transkribere gjør man med lydbildet og translitterere gjør man med bokstavbildet.

Sidene ordbøkene ligger "døde" for tida er alternativet at det sendes ut en generell påminnelse om problematikken.

Sak 2006/13 Supplement til online-tidsskrifter

Notat fra UBiT:

Når det gjelder registrering av supplementsnummer til onlinetidsskrifter, er det litt varierende praksis i BIBSYS. Trykte tidsskrift som har supplement med egen nummerering registreres som regel med egen post og lenkes til hovedtidsskriftet via MARC-felt 770/772:

Tittel: **Scandinavian journal of public health**
Serien har følgende [hefter](#)
Trykt: Basingstoke : Taylor & Francis ISSN: 1403-4948
Emner: [Public Health](#) | [Social Medicine](#)
Noter: 6 nr pr år
Supplement [Scandinavian journal of public health, Supplement](#)
Finnes også som: [E-Tidsskrift](#)
Fortsettelse av [Scandinavian journal of social medicine](#), 26(1998)

Tittel: **Scandinavian journal of public health, Supplement**
Serien har følgende [hefter](#)
Trykt: Basingstoke : Taylor & Francis ISSN: 1403-4956
Emner: [Public Health](#) | [Social Medicine](#)
Noter: Uregelmessig
Fortsettelse av: [Scandinavian journal of social medicine](#).Supplement, 54(1998)
Supplement til [Scandinavian journal of public health](#)

På onlinetidsskriftene er registreringspraksis mer varierende. Regelen ser ut til å være at supplement ikke er registrert på egen post, som i eksemplet nedenfor:

Tittel: **Scandinavian journal of public health**
Trykt: [London] : Taylor & Francis ISSN: 1403-4948
Emner: [Public Health](#) | [Social Medicine](#)
Noter: 4 nr pr år
Har supplement
Finnes også som [Trykt tidsskrift](#)
Fortsettelse av [Scandinavian journal of social medicine](#), 26(1998)

Mens andre er katalogisert parallelt med trykt utgave, med egen post på supplementet og 770/772-lenker, som Acta neurologica Scandinavica (online):

OBJEKTID: 010216944 Status: kat2
Acta neurologica Scandinavica (online)
Acta neurologica Scandinavica [elektronisk ressurs]. - Copenhagen :
Munksgaard.
12 nr pr år.
Tilgang begrenset til abonnenter; via Internett (World Wide Web).

Tittel fra tidsskriftets hjemmeside (2001-02-08).
Supplement: Acta neurologica Scandinavica. Supplementum (online).
Finnes også som: Acta neurologica Scandinavica (trykt utg.).
ISSN 1600-0404, 0001-6314(feil ISSN), 0001-6314(feil ISSN)

Totalt 64 eksemplarer.

OBJEKTID: 060431121 Status: ukatm
Acta neurologica Scandinavica (online). Supplementum
Acta neurologica Scandinavica, Supplementum [elektronisk ressurs]. -
Oxford : Blackwell Munksgaard.
Supplement til: Acta neurologica Scandinavica (online).
Finnes også som: Acta neurologica Scandinavica. Supplementum (trykt utg.).
ISSN 0065-1427(feil ISSN)

Totalt 1 eksemplar.

Problemet er bare at i disse tilfellene er det som regel mange bibliotek som har dokid på hovedtidsskriftet, men gjerne bare ett eller to bibliotek som har registrert supplementet. På dette eksemplet ser ut som 64 bibliotek har hovedtidsskriftet og bare ett bibliotek har supplementet. Dette har sammenheng med importen, som ser ut til bare å ta inn hovedtidsskriftene og ikke supplementene, selv om disse har egne ISSN.

Det er mange eksempler på dette, og et problem som går igjen er at det skapes usikkerhet hos lånerne om vi har supplementet online.

Spørsmålet er om vi skal registrere egen post på supplement til e-tidsskrifter, eller om det er tilstrekkelig med ei note på objektposten til hovedtidsskriftet. Supplementene ligger på hovedtidsskriftets hjemmeside, sammen med de ordinære heftene, og har samme URL som hovedtidsskriftet. De er derfor tilgjengelig for alle som har tilgang til tidsskriftet.

Både OCLCs World Cat og ISSN-portalen ser imidlertid ut til å være konsekvente med å katalogisere egen post på supplement med egen ISSN til e-tidsskrifter.

Uansett hvilken løsning som velges, er det viktig at det slås fast hvordan dette skal gjøres, slik at alle kan følge samme praksis.

Der er fint om vi også kan få med eksempel i brukerhandboka Elektroniske ressurser : retningslinjer og regelverk.